

CEREMONIA DE ABSOLVIRE A GENERAȚIEI 6 „LIDERI PENTRU JUSTIȚIE”

BUCUREȘTI, 10 DECEMBRIE 2015

Am plăcerea să urez tuturor celor prezenți în numele Programului Statul de Drept Europa de Sud-Est al Fundației Konrad Adenauer bun venit la ceremonia de absolvire a ediției din acest an a programului „Lideri pentru Justiție”.

Îngăduiți-mi să-i salut mai întâi pe distinșii noștri oaspeți.

Este o mare onoare pentru mine să îi urez bun venit consilierului prezidențial, doamna profesor dr. Simina Tănăsescu, vă mulțumim că sunteți în această seară alături de noi și sperăm să continuăm și pe viitor buna colaborare!

Îl salut și pe ambasadorul Republicii Federale Germania în România, domnul Werner Hans Lauk. Ne bucurăm, stimate domnule ambasador, că ne sunteți alături și în acest an și vă mulțumim că veți adresa un cuvânt de salut celor prezenți după intervenția mea.

Doresc de asemenea să urez bun venit și să-i mulțumesc doamnei dr. Simona Maya Teodoroiu, judecător în cadrul Curții Constituționale a României, pentru deschiderea și interesul arătate față de programul nostru încă din perioada mandatului de Secretar de Stat în cadrul Ministerului de Justiție.

Îmi face o mare plăcere să salut și în acest an un oaspete deosebit, domnul profesor dr.

Valeriu Stoica, fost ministru al Justiției, care de asemenea ne va adresa câteva cuvinte. Domnul profesor Stoica este un important susținător al programului nostru pentru tineri juriști români și îmi revine onoarea de a vă mulțumi pentru generozitatea cu care sprijiniți demersul nostru – și aceasta nu doar din punct de vedere ideatic.

Salut prezența unor distinși reprezentanți ai ambasadei Statelor Unite ale Americii, a Canadei, și a Regatului Țărilor de Jos. Vă mulțumim că sunteți alături de noi în această seară.

Bineînțeles, îi salut călduros pe toți participanții ediției din acest an ai programului nostru, care își vor primi astăzi diplomele, precum și pe toți alumni programului nostru și pe trainerii noștri.

Am parcurs împreună șase sesiuni de training, două la Sinaia și la Brașov, una la Sibiel și una la Cadenabbia pe malul Lacului Como, la Academia fundației noastre. În final, am petrecut împreună o săptămână la Berlin, unde am purtat discuții cu politicieni și practicieni ai dreptului și am putut să vă oferim posibilitatea de a vă face o impresie asupra sistemului de justiție din Germania.

Conținutul programului a fost variat. Acesta s-a referit la stimularea creativității, dezvoltarea

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

**PROGRAMUL STATUL DE
DREPT EUROPA DE SUD-EST**
THORSTEN GEISSLER

Decembrie 2015

www.kas.de/rspsoe
www.kas.de

tarea unor viziuni despre sistemul de justiție din România, promovarea competențelor de leadership și de muncă în echipă, la retorică, managementul schimbării și al proiectelor – pentru a menționa numai câteva cuvinte-cheie. Dar bineînțeles că au fost abordate și teme de etică și de politică, am discutat despre integritate în sistemul de justiție, prevenirea și combaterea corupției, provocări pentru democrația încă tânără din România, precum și despre construirea unei societăți civile moderne, active și deschise.

Am ferma convingere că toate competențele dobândite sau dezvoltate le vor fi de mare folos participanților în parcursul lor profesional și personal.

Dar noi suntem o fundație politică și ne dorim mai mult. Noi îi încurajăm îndeosebi pe tineri să își asume responsabilități în stat și societate.

În acest sens aș dori să exprim câteva gânduri.

Încep cu un citat din Ernst Wilhelm Böckenförde, profesor de drept public, de istorie a Constituției și dreptului, precum și filozofie a dreptului, iar din 1983 până în 1996 – judecător la Curtea Constituțională Federală a Germaniei.

Cuvintele sale sunt următoarele:

„Statul liberal, secularizat, trăiește pe baza unor premise pe care el însuși nu le poate garanta”.

Asta înseamnă, în primul rând, că statul secularizat nu poate să susțină legitimitatea exercitării autorității sale în mod transcendent, adică prin invocarea grației divine. Titularul suveranității este mai degrabă poporul.

Un astfel de stat nu poate forța spiritul democratic, liberal, pe care cetățenii săi să îl adopte – cetățenii înșiși sunt, mai degrabă,

aceia care decid dacă manifestă un spirit democratic și – deci – dacă asigură caracterul liberal al societății.

În timp ce statul absolutist sau autoritar își forțează cetățenii să fie loiali și, deci, își poate crea singur premisele pentru exercitarea autorității, democrația are nevoie de spiritul democratic al cetățenilor. Dacă ar urmări să o impună cu mijloacele „de coerciție legală și ale principiului autoritativ, ar înlătura el însuși suveranitatea poporului și ar trece la dictatură.

Prin urmare, este important ca societatea liberală, democratică să fie susținută de cetățeni dintr-o convingere interioară a acestora precum și de către cât mai mulți dintre ei. Doar așa poate să existe o astfel de societate.

Această convingere trebuie exprimată, o șansă în acest sens putând să aibă fiecare cetățean, având în vedere caracterul liberal al societății noastre.

Totuși, fiecare societate are oameni cu anumite aptitudini pentru asumarea de responsabilități în comunitate și, prin urmare, poate deveni lider de opinie, pentru a putea asigura libertatea și democrația – iar printre aceștia se numără și participanții la programul nostru.

Chiar dacă am convingerea că toți cei prezenți astăzi aici simt că au o obligație față de aceste valori, nu înseamnă că, în privința acestui fapt, ar exista, la ora actuală, un consens al întregii societăți și, cu atât mai puțin, al întregului mapamond.

Nu puține sunt statele care se îndreaptă, în mod expres, împotriva separării statului și religiei, pe când alte state, în schimb, temerează această separare.

Și chiar în state în care continuă să se aplice acest principiu, a crescut numărul celor care resping secularismul statului.

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

**PROGRAMUL STATUL DE
DREPT EUROPA DE SUD-EST**
THORSTEN GEISLER

Decembrie 2015

www.kas.de/rspsoe
www.kas.de

Iar aceasta este o provocare serioasă.

Față de această atitudine, doresc să atrag atenția că nenumărate războaie religioase, cu nenumărați morți, au fost și sunt tocmai consecința unor astfel de forme de exercitare a autorității. Exemple actuale în acest sens sunt, realmente, multe – iar ca german mă gândesc în mod firesc și la Războiul de 30 de ani.

Consider că un astfel de caracter radical reprezintă și un atac important la demnitatea umană a individului, al cărui drept ar trebui să fie acela de a decide liber și independent în cine și în ce să poată și să dorească să creadă. Nimeni nu are dreptul să oblige pe altcineva să adopte o anumită religie sau convingere. Și chiar dacă un astfel de stat ar „tolera” asemenea oameni de altă credință sau cu alte convingeri, el tot i-ar transforma în cetățeni de clasa a II-a și le-ar leza demnitatea.

În orice caz, libertatea are și ea tot mai mulți dușmani. Conducătorii autoritari ai așa numitelor „democrații controlate” se bucură de mare popularitate în unele state. Formal, structurile democratice se mențin, dar rezultatele alegerilor sunt controlate prin faptul că mass media este în mâinile conducătorilor autoritari, iar justiția se află sub control. Nevoile de bază ale oamenilor sunt satisfăcute, iar emoțional aceștia sunt provocați până la resentiment împotriva minorităților etnice, religioase sau sociale, concomitent amplificându-se și patosul naționalist.

Acestea sunt mijloacele cu care operează în statele europene democratice partidele populiste de dreapta, care – în mod îngrijorător – se bucură de tot mai multă acceptare.

În cazul în care adepții acestora se impun cu mijloace democratice, democrația ar ajunge o „tiranie a majorității”, după cum a formulat Alexis de Tocqueville.

Unei astfel de stări de fapt trebuie să i se opună toți aceia care doresc să mențină, respectiv să impună un stat cu adevărat liberal și o societate deschisă. Deoarece statul liberal nu poate să garanteze el însuși condițiile care îi susțin inclusiv existența sa, înseamnă că succesul acestui model de exercitare a autorității, respectiv al acestui model de societate depinde de implicarea fiecărui individ în parte, care este convins de aceste valori centrale.

O bună clasă politică nu este încă o garanție pentru succesul unei întregi societăți – pentru acest succes este nevoie de implicarea multor alora. Însă o societate care nu are nici o clasă politică, care se prezintă ca fiind competentă, imaginativă, activă și integră, cu greu va putea exploata potențialul ei inerent. Iar acest lucru este valabil și pentru România.

Acesta este motivul pentru care Fundația Konrad Adenauer încurajează în special tinerii să se implice politic, să manifeste disponibilitate pentru asumarea de mandate și funcții politice.

Știu foarte bine că nu este atât de ușor de realizat. Elaborarea conceptelor și strategiilor politice nu este facilă, iar câștigarea de majorități și impunerea acestora se dovedesc a fi și mai dificile. Și mai știu că structurile din România fac ca toate acestea să fie chiar și mai dificile, spre deosebire de țările cu o tradiție democratică mai îndelungată.

Totuși, cine să își asume aceste misiuni, dacă nu tocmai aceia care – prin capacitatea lor intelectuală, calitățile de lider și competența etică evidentă – sunt în stare să facă acest lucru?

Probabil că unii absolvenți ai programului nostru – judecători, procurori, vor răspunde că legea nu le permite să se implice atât de mult din punct de vedere politic – sigur, în această privință nu pot să îi contrazic.

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

**PROGRAMUL STATUL DE
DREPT EUROPA DE SUD-EST**
THORSTEN GEISLER

Decembrie 2015

www.kas.de/rspsoe
www.kas.de

Dar aş dori să amintesc ceea ce a spus Otto Suhr, primarul Berlinului și prim-ministrul guvernului de land în anii '50, și anume: „Politica este lupta pentru ordinea corectă.” Iată, am citat un social-democrat, dar am făcut-o cu plăcere, mai ales că Otto Suhr și-a exercitat mandatul în coaliție cu CDU – Uniunea Creștin Democrată.

Iar această luptă pentru „ordinea corectă” trebuie purtată nu doar de către aceia care dețin mandate și funcții politice. Democrația liberală poate să trăiască, dacă există o societate civilă puternică, ea trăiește din participarea multora, a acelor care se implică în organizații cu scop social, în biserică, a organizațiilor de protecția mediului, a organizațiilor caritabile și asociațiilor pentru drepturile omului, contribuind astfel la dezvoltarea continuă a societății – iar posibilitățile pentru o astfel de implicare sunt nelimitate.

În același timp, fiecare poate să se implice în acest mod, deși cu o pondere diferită.

Alături de libertate, dreptatea și solidaritatea sunt valori creștin-democrate centrale. Dreptatea se bazează pe solidaritate, ceea ce înseamnă că aceia care sunt mai puternici trebuie să fie cei de la care se cere mai multă implicare – cu alte cuvinte, ei trebuie să își asume mai multă răspundere spre deosebire de cei slabi.

Indiferent cât de mult dorește sau poate să se implice individul în acest mod, un lucru e cert: toți cei care sunt lideri pentru justiție se implică foarte mult personal și cu multă creativitate, pentru ca justiția acestei țări să fie reformată și să se poată dezvolta în continuare. Din multe discuții știu că acesta a fost motivul decisiv – dar nu singurul – pentru care toți au aplicat atunci când au ales acest program. Și tocmai în trecutul mai recent, lucrurile s-au mișcat în direcția cea bună, evident, și cu implicarea multor alora – ceea ce consider eu că este bine pentru oamenii din această țară și pentru imaginea României în lume.

Pentru acest efort valoros sunt în foarte mare măsură recunoscători. La fel de recunoscători le sunt și tuturor celor care ne sprijină în acest efort, iar unii dintre aceștia sunt prezenți astăzi aici.

„Statul liberal, secularizat, trăiește pe baza unor premise pe care el însuși nu le poate garanta”.

Ernst Wilhelm Böckenförde a adăugat: “Aici este marele risc pe care și-l asumă de dragul libertății”.

Haideți să ne asigurăm că acest risc merită asumat.

Este de datoria noastră, a tuturor, să avem grijă ca libertatea și democrația, protecția drepturilor omului și respectarea demnității fiecărui individ să prevaleze. Eu am convins fermă că acest efort trebuie continuat.